

værdien, og det er den egentlige Maaler, naar vi skulle have Besked om, hvor stor Jordlodden maa være. Efter den nuværende Lov er Laaneværdien 5,000 Kr.; her foreslaas 7,000 Kr. og i intet Tilfælde over 8,000 Kr. Naar der er denne Bevægelsesfrihed mellem 7,000 og 8,000 Kr., er det af Hensyn til, at Jordpriserne ere forskellige. Hvor Jordprisen er særlig høj, kan man altsaa gaa over 7,000 Kr. indtil 8,000 Kr. Nu er det 5,000 Kr. med Bevægelsesfrihed uden nogen bestemt Grænse, idet det hedder, at hvor Jordprisen er særlig høj, kan man med Landbrugsministeriets Samtykke gaa højere end til den normerede Sum 5,000 Kr. Hvis vi se hen til det praktiske Resultat af denne Bevægelsesfrihed, kunne vi sige, at den repræsenterer 40 pCt. Det er saaledes ret almindeligt for Tiden, at man paa Fyn er naaet op til 7,000 Kr. Det kan være en Skønsag, hvad der er at foretrække, 6,000 eller 6,500 Kr. med Bevægelsesfrihed som hidtil eller 7,000 Kr. og ikke over 8,000 Kr. Jeg lægger nu ikke saa overordentlig stor Vægt paa den Forskel, der kan være derimellem, uden for saa vidt det kan synes bekvemtest, at der er saa lidt Spillerum som muligt og saa faste Regler som muligt. Det har sine Fordele i visse Henseender, medens det modsatte jo ogsaa kan have sine Fordele. Jeg kunde tage mod den Ændring, der er kommen ind i Folketinget, Ændringen fra 6,000 Kr. med den gamle Bevægelsesfrihed til det her foreslaaede 7,000 Kr. og ikke over 8,000 Kr., og jeg haaber, at det høje Landsting vil stille sig paa samme Maade.

Bestemmelserne i §§ 10 og 11, der omhandle Forrentningen og Afdragsvilkårene, Statens Udlaanssums Størrelse, Laanebeløbens Fordeling mellem Statslaanefonden og Statskassen, eventuelt „Danmarks Hypotekbank“, ere uforandrede som hidtil med Undtagelse netop af Statens samlede Udlaanssum, der er forøget fra 3 Mill. til 4 Mill. Kr., dels af Hensyn til, at de enkelte Laanesummer for hver Ejendom er forøget, og dels ogsaa af Hensyn til den følgende Bestemmelse om Tillægslaan, som jeg straks skal komme til.

Af nyt møde vi saa derefter Bestemmelsen om, at Lejehuse med Jord, der er særlig matrikuleret, kunne, naar Lejeren

opfylder Lovens Bestemmelser i øvrigt, erhverves som Husmandsbrug. Dertil kan anvendes $\frac{1}{4}$ Mill. Kr., som ikke medregnes i de 4 Mill. Kr., der i øvrigt er fastsat til denne Opgaves Løsning.

Derefter komme vi til Spørgsmaalet om Tillægslaan; det er ogsaa nyt. Det er et Spørgsmaal, som jeg anbefaler meget stærkt til det høje Landstings Velvillie som et enkelt Led af den samlede Foranstaltning. Det, der foreslaas her, er, at Jordlodtagerne, der have faaet Jord efter de hidtidige Love, kunne opnaa Tillægslaan for at dække Udgifterne ved Erhvervelse af ny Jord og de derved nødvendiggjorte Byggeforetagender, saaledes at de kunne bringe deres Husmandsbrug op til en Størrelse i Højde med det, der nu efter den nye Lov bliver Normen. Det maa jo erindres, at de, der have taget Jord først efter Loven af 1899 og siden efter Loven af 1904, have været medvirkende i dette Forsøg. De ere gaaede ind under Lovene, som de var, de kunne ikke faa andre Vilkaar end dem, som Lovgivningsmagten skabte for dem. Naar det nu viser sig, hvad det uomtvistelig gør, at Grænserne have været strammere, end ønskeligt var og er, og vi erkende dette ved at udvide Grænserne ved den nye Lov for de kommende Jordlodtagere, er det rimeligt og billigt, at vi, idet vi saaledes gøre op med Fortiden og nu staa i Begreb med at naa et nogenlunde endeligt Resultat, hjælpe paa dem, som have deltaget i Forsøgene. Lad mig her straks sige, at naar det hedder, at det er „Tillægslaan til Bestridelse af Udgifterne ved Erhvervelse af Jord til Husmandsbrugets Udvidelse og til de i den Anledning fornødne Byggearbejder“, saa er det underforstaaet, som ogsaa udtrykt i Motiverne til det oprindelige Forslag, at for de Tilfælde, hvor Statshusmanden paa egen Haand ved private Laanemidler har sat sig i Besiddelse af Jord ud over det oprindelige og bygget ud over det oprindelige, kan der ydes ham Tillægslaan i Forhold netop til den foregaaede Udvidelse, saa at Statshusmanden bliver sat i Stand til at konvertere den selvfølgelig i de allerfleste for ikke at sige alle Tilfælde ret byrdefulde Gæld, han har paadraget sig i den Anledning. — Ved Siden af denne almindelige Hovedregel for Tillægslaan er